

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 147/21
Люксембург, 2 септември 2021 г.

Решение по дело C-930/19
État belge (Право на пребиваване в случай на домашно насилие)

Според Съда гражданин на трета страна, който е жертва на домашно насилие, извършено от неговия съпруг, гражданин на Съюза, не се намира в сходно положение с гражданин на трета страна, който е жертва на домашно насилие, извършено от неговия съпруг, гражданин на трета страна

От това следва, че произтичащото от тези две положения евентуално различно третиране не нарушава равенството пред закона, прогласено в Хартата на основните права на Европейския съюз

През 2012 г. Х, алжирски гражданин, се присъединява към съпругата си, френска гражданка, в Белгия, където му е издадена карта за пребиваване на член на семейството на гражданин на Съюза.

През 2015 г. той е принуден да напусне семейното жилище, тъй като е жертва на домашно насилие от страна на съпругата си. Няколко месеца по-късно последната напуска Белгия, за да се установи във Франция. Почти три години след това Х подава молба за развод. Разводът е постановен на 24 юли 2018 г.

Междувременно État belge (белгийската държава) прекратява правото на пребиваване на Х, по съображение че той не е доказал, че притежава достатъчно средства, за да се издържа. Всъщност съгласно белгийската разпоредба, с която е транспониран член 13, параграф 2 от Директива 2004/38¹, в случай на развод или преустановяване на съвместния живот на съпрузите запазването на правото на пребиваване на гражданин на трета страна, който е бил жертва на домашно насилие, извършено от съпруга му, гражданин на Съюза, е обвързано с определени условия, и по-специално с условието този гражданин на трета страна да притежава достатъчно средства.

Х обжалва това решение пред Conseil du contentieux des étrangers (Съвет по споровете във връзка с режима на чужденците, Белгия), като твърди, че е налице необосновано различно третиране между съпруга на гражданин на Съюза и съпруга на законно пребиваващ в Белгия гражданин на трета страна. Всъщност белгийската разпоредба, която транспонира член 15, параграф 3 от Директива 2003/86², обвързва в случай на развод или физическа раздяла запазването на правото на пребиваване на гражданин на трета страна, получил право на събиране на семейството си с друг гражданин на трета страна и станал жертва на извършено от последния домашно насилие, само с условието да е налице домашно насилие.

Conseil du contentieux des étrangers (Съвет по споровете във връзка с режима на чужденците) преценява, че що се отнася до условията за запазване, в случай на развод, на правото на пребиваване на гражданин на трета страна, който е бил жертва на извършено от

¹ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 2004 г., стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

² Директива 2003/86/ЕО на Съвета от 22 септември 2003 година относно правото на събиране на семейството (ОВ L 251, 2003 г., стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 164).

неговия съпруг домашно насилие, режимът, установен с Директива 2004/38 е по-неблагоприятен от установения с Директива 2003/86. Поради това приканва Съда да се произнесе по валидността на член 13, параграф 2 от Директива 2004/38, по-специално от гледна точка на принципа на равно третиране, предвиден в член 20 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

В решението си, постановено от големия състав, Съдът, на първо място, ограничава обхвата на съдебната си практика относно приложното поле на член 13, параграф 2, първа алинея, буква в) от Директива 2004/38, и в частност на решение NA³. На второ място, той не установява никакви обстоятелства, които да засягат валидността на член 13, параграф 2 от тази директива от гледна точка на член 20 от Хартата.

Съображения на Съда

Преди да пристъпи към проверка на валидността, Съдът изяснява приложното поле на член 13, параграф 2, първа алинея, буква в) от Директива 2004/38, съгласно който правото на пребиваване се запазва в случай на развод, когато това е оправдано с оглед на особено трудни обстоятелства, като например, лицето е било жертва на домашно насилие по време на брака. Поставя се по-специално въпросът дали тази разпоредба е приложима, когато, както в случая по главното производство, процедурата по развода е започната след отпътуването на съпруга, гражданин на Съюза, от съответната приемаща държава членка.

Противно на постановеното в решение NA, Съдът приема, че за да се запази правото на пребиваване на основание на тази разпоредба, процедурата по развода може да е започната и след отпътуването. Все пак, за да се гарантира правната сигурност, гражданин на трета страна, който е станал жертва на домашно насилие, извършено от неговия съпруг, гражданин на Съюза, и чиято процедура по развод не е започнала преди заминаването на последния от приемащата държава членка, **може да поддържа, че правото му на пребиваване се е запазило само ако въпросната процедура е започната в разумен период от време след заминаването.** Всъщност е важно на съответния гражданин на трета страна да се остави достатъчно време, за да избере между двете възможности, които му дава Директива 2004/38, за да запази право на пребиваване, а именно **да започне процедура по развод, за да получи лично право на пребиваване по член 13, параграф 2, първа алинея, буква в), или да се установи в държавата членка, в която пребивава гражданинът на Съюза, за да запази производното си право на пребиваване.**

Що се отнася до валидността на член 13, параграф 2 от Директива 2004/38, Съдът заключава, че тази разпоредба **не води до дискриминация.** Всъщност независимо от факта, че и член 13, параграф 2, първа алинея, буква в) от Директива 2004/38, и член 15, параграф 3 от Директива 2003/86 имат за цел да осигурят защита на семейни членове, жертви на домашно насилие, установените с тези директиви режими спадат към **различни области, чиито принципи, предмет и цели също са различни.** Освен това обхванатите от Директива 2004/38 лица имат **различен статут и различни права** от тези, на които могат да се позовават обхванатите от Директива 2003/86 лица, а признатото на държавите членки **право на преценка** при прилагането на определените в тези директиви условия **не е едно и също.** Така в случая различното третиране, от което се оплаква жалбоподателят в главното производство, се дължи именно на **избора, който белгийските власти са направили** при упражняването на признатото им с член 15, параграф 4 от Директива 2003/86 **широко право на преценка.**

При това положение, що се отнася до възможността да запазят правото си на пребиваване, гражданите на трета страна, съпрузи на гражданин на Съюза, които са жертви на извършено от последния домашно насилие и попадат в приложното поле на Директива 2004/38, от една страна, и гражданите на трета страна, съпрузи също на гражданин на трета страна, които са жертви на извършени от последния домашно насилие и попадат в приложното поле на

---

³ Решение от 30 юни 2016 г., NA, [C-115/15](#).

Директива 2003/86, от друга страна, **не се намират в сходно положение за целите на евентуалното прилагане на принципа на равно третиране, гарантиран с член 20 от Хартата.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293.